

ชื่อเรื่องการค้าคว่ำแบบอิสระ การวิเคราะห์โครงการการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน : กรณีศึกษา
เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายไมตรี อรรถปรียางกูร

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้าคว่ำแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิเพ็ญ พวงสายใจ	ประธานที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัญหาสำคัญของเกษตรกรในปัจจุบันคือการขาดแคลนเงินทุนเพื่อนำไปใช้ในการผลิต ซึ่งนโยบายในการแก้ปัญหานี้ของรัฐบาลอย่างหนึ่งก็คือนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โดยการทำให้อำเภอเกษตรกรนำเอาทรัพย์สินบางอย่างเช่นที่ดินทำกินไปไว้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน สินทรัพย์สำคัญที่เกษตรกรจะนำไปใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินก็คือที่ดิน ซึ่งนโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนนี้รัฐบาลได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 แต่ยังคงขาดการวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักสามประการกล่าวคือ ประการแรก เพื่อศึกษาการใช้นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม(ส. ป. ก.) อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรในเรื่องการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และประการสุดท้ายเพื่อเปรียบเทียบสถานภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการรวมถึงการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนต่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 110 ราย และเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการจำนวน 110 ราย วิธีการศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และประมาณค่า 5 ระดับตามแบบ Likert Scale

ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพหลัก

ทางการเกษตรคือปลูกข้าวโพด ข้าว และปลูกไม้ผลได้แก่ ลำไย มะม่วง มีอาชีพเสริมคือเลี้ยงสัตว์ สำหรับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนต่อเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการมี รายได้ต่อครอบครัวก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 4,204 บาทต่อเดือนและหลังเข้าร่วม โครงการเฉลี่ย 5,810 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายครัวเรือนก่อนเข้าร่วม โครงการเฉลี่ย 2,981 บาทต่อเดือน และหลังเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 3,529 บาทต่อเดือน มีหนี้สินครัวเรือนก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 61,692 บาท และหลังเข้าร่วมโครงการ 119,778 บาท ส่วนเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการมีรายได้ต่อครอบครัว เฉลี่ย 7,812 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 5,985 บาทต่อเดือนและมีหนี้สินครัวเรือน 30,312 บาท ขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่จะมีขนาดการถือครอง ที่ดินเฉลี่ย 9.55 ไร่ มากกว่าเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วม โครงการที่ถือครองที่ดินเฉลี่ย 4.07 ไร่ เกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ในการลงทุนเพื่อขยายกิจการทาง การเกษตร สำหรับปัญหาในการสมัครเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนพบว่าส่วนใหญ่มี ปัญหาในเรื่องความไม่พร้อมในการเตรียมเอกสารเพื่อยื่นต่อ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส. ป. ก.) และเอกสาร ส. ป. ก.4-01 ที่ครอบครองอยู่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์โดยมิชอบด้วย กฎหมายซึ่งทำให้ไม่สามารถนำมาเป็นหลักประกันค้ำประกันได้ ปัญหาที่เกษตรกรเห็นว่ามี ความสำคัญคือ ขาดการอำนวยความสะดวกและการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับรายละเอียดของ โครงการ โดยเฉพาะในขั้นตอนของการเขียนโครงการหรือแผนการผลิต ส่วนความต้องการของ เกษตรกรส่วนใหญ่คือ ต้องการให้ประเมินราคาที่ดิน ส. ป. ก.4-01 ให้สูงขึ้นหรือให้เท่ากับที่ดินที่มี เอกสารสิทธิอื่นเช่น น.ส.3 ก หรือโฉนดและต้องการได้รับการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตลอดจนวิธีการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้ รายจ่ายเฉลี่ยน้อยกว่าเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมโครงการ และจากการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนต่อเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ พบว่าหลังจากเข้าร่วมโครงการเกษตรกรมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นคือมีรายได้ครัวเรือน เฉลี่ยสูงขึ้น มากกว่ารายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยที่สูงขึ้น แสดงว่านโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุนทำให้ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

สำหรับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ พบว่าโครงการนี้มีความเหมาะสม มี การประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดี ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม(ส. ป. ก.) ในระดับดี มีเกณฑ์การตรวจสอบคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการให้คำแนะนำ ในการขออนุมัติในระดับดี ส่วนกลุ่มที่ไม่เข้าร่วมโครงการพบว่าโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ไม่สามารถแก้ปัญหาได้เพราะการกระจายข้อมูลข่าวสารของโครงการยังไม่อยู่ในระดับที่ดีพอ

Independent Study Title An Analysis of Assets Capitalization Project: A Case Study of the Agricultural Land Reform Area in Chiang Dao District, Chiang Mai Province

Author Mr. Mitree Attrapreyangkul

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Sasipen Phuangsaichai Chairperson

Associate Professor Seksin Srivatananukulkit Member

Associate Professor Porntip Tianteerawit Member

ABSTRACT

Primary problem of Thai farmers at present is the lack of capital for production purpose. One of the public policy responses has been the Transformation of Assets into Capital measure by which farmers can use certain assets predominantly farmland as collateral to obtain loans from financial institutions. This policy has been implemented since 2003 but has never been subjected to a concrete analysis.

This study has three objectives. First is to examine the implementation of this policy in the land reform area of Chiang Dao District of Chiang Mai Province and the associated problems and obstacles. Second is to understand the need and problems of the farmers under study concerning the issue of transforming assets into capital. And, third is to compare the economic status of the farmers participating with those not participating in the Transformation of Assets into Capital Scheme as well as assess the economic impact of joining the scheme.

A survey research was conducted on 220 farmers who are the beneficiaries of the Land Reform Policy in Chiang Dao District and can be distinguished into 110 farmers participating in the Transformation of Assets into Capital scheme and the other 110 otherwise. Information were collected by questionnaire interview method. Analyses were based on the results of descriptive statistics including percentage and arithmetic mean and the 5 scale ranking according to the Likert Scale method.

On socio-economic background, both groups of farmers appeared to share similar features in terms of highest educational attainment at primary schooling level, farming systems

with maize and rice cultivation as well as longan and mango production, and raising livestock for supplementary income. The average economic impact on those who joined the Assets Transformation into Capital scheme was assessed for before and after situation : - household monthly income 4,204 baht (before) and 5,810 baht (after), household monthly expenditure 2,981 baht (before) and 3,529 baht (after), and total household debt 61,692 baht (before) and 119,778 baht (after). Those who did not join the scheme were found to have on average 7,812 baht household income, 5,985 baht household monthly expenditure, and 30,312 baht total household debt. The average land holding size was 9.55 rai among those joining the scheme and 4.09 rai in the otherwise group. Farmers joining the scheme in most cases utilized loan for investment for expanding farming business, encountered the problem of incomplete document preparation when filing the application to join the scheme with the Agricultural Land Reform Office (ALRO), as well as the problem of illegal transfer of tenure ship in ALR 4-01 document which results in the rejection of use as loan collateral. The crucial problem in the farmers' opinion was the lack of facilitation and advisory services concerning the details of the scheme especially in writing farming proposal or production plans. The primary need included the wish for land appraisal value of ALR 4-01 to be higher than or as high as that of Nor Sor Sam Kor (land use right) and land title deed, and the training to understand the procedure of transforming assets into capital as well as the ways to increase agricultural productivity.

The comparison on economic status revealed that farmers participating in the scheme had lower household income and expenditure level than those not participating. However, after joining the scheme, their income increased proportionally higher than the increase in expenditure reflecting that the implementation of Assets Transformation into Capital policy can help improve economic status of farmers.

In farmers' opinion, this scheme was appropriate and had good publicity, they received good advice from ALRO staff, there were suitable qualification inspection criteria as well as good advice concerning the request for loan approval. Meanwhile, the non-participating farmers found this scheme was not a solution due to the lack of dissemination of the relevant information to a satisfactory extent.